

La proposta de Constituïm (11): la reforma constitucional

written by Joan Fonollosa | 18 d'agost de 2016

Una de les característiques de l'actual Constitució espanyola on amb més cruesa es manifesta la seva baixa qualitat democràtica és la possibilitat (o no) de modificar-la. En efecte, mentre que quan va caldre es va poder modificar com qui diu en un cap de setmana sense que els ciutadans gairebé ni ens n'assabentéssim, quan es tracta de tocar segons què és pràcticament impossible.

Els redactors de la proposta de Constituïm hem tingut molt clar que ni una cosa ni altra són prou democràtics. Amb uns mecanismes raonablement rígids per evitar esmenes no prou meditades, s'ha de poder tocar tot i alhora no ha de ser possible fer-hi canvis sense que els seus destinataris, que som tots, no hi tinguem res a dir.

L'article 146.1 indica que un procés de reforma es pot iniciar a iniciativa del President de la República, del Parlament per acord d'un terç dels diputats, o per acord unànim de les Sindicatures. A més d'aquestes iniciatives institucionals, hi ha dues vies populars: reunint un nombre de signatures equivalent al 10% del cens electoral, per referèndum d'iniciativa ciutadana de proposició o bé com a iniciativa legislativa popular (al cinquè article d'aquesta sèrie s'expliquen aquestes dues possibilitats de participació).

Sigui quin sigui l'origen del procés, hi ha dues maneres de tramitar-ho segons l'abast de la reforma (art. 147.1): una per modificar les parts més importants (per dir-ho ràpid, drets, participació ciutadana –inclòs el sistema electoral– i el propi procés de reforma) i un altre més senzill per a la

resta.

Per a les modificacions "senzilles" n'hi ha prou amb una aprovació del Parlament per majoria absoluta, que ha de ser ratificada en referèndum popular. Això vol dir que, com sempre, el poble sempre té la darrera paraula. I també que no es pot modificar la Constitució sense que la gent ho sàpiga i ho aprovi explícitament.

Per als canvis d'aspectes substancials de la Constitució s'ha de fer per un procediment més llarg i complex, indicat a l'article 148. Aquest procés comença amb un període de debat públic, impulsat per la Sindicatura Electoral, d'una durada d'entre tres i dotze mesos, al final del qual la dita Sindicatura "ha d'elaborar un informe on fa constar els consensos o diferències més significatives manifestades sobre els continguts o els principis rectors que han de guiar la reforma constitucional". A aquest informe poden afegir-hi, com a annexos, la seva opinió cadascuna de les Sindicatures, el Consell de Garanties Constitucionals i la Sala de Govern del Consell Superior de Justícia.

Aquest informe i els seus eventuais annexos és la base de treball de l'Assemblea Constitucional mixta que "és l'òrgan a través del qual el poble de Catalunya exerceix la seva funció constituent" (art. 148.2) i que està formada a parts iguals per representants dels parlamentaris i per ciutadans escollits per sorteig entre els que s'hagin inscrit.

El text resultant "ha de ser aprovat per tres cinquenes parts dels membres de l'Assemblea" (art. 148.6). Aquesta exigència d'una majoria reforçada està pensada tenint en compte que els polítics "professionals" –per dir-ho ràpid– representen el 50% de l'Assemblea i per tant seria fàcil fer prosperar una esmena corporativista en aquest sentit si només s'exigís la meitat més un dels vots. Si mai s'arriba a donar la participació de l'Assemblea en dos blocs de "polítics" i "ciutadans" cal que almenys un de cada cinc membres de l'altre bloc estigui

d'acord amb la proposta.

Però amb l'aprovació per l'Assemblea Constitucional no n'hi ha prou encara. Cal que el text resultant sigui posteriorment sotmès a referèndum. Una vegada més, la darrera paraula la té el poble.

Com es pot comprovar, un sistema ben allunyat tant de la irreformabilitat pràctica de la Constitució espanyola com de la possibilitat d'introduir-hi canvis de manera gairebé clandestina. D'aquesta manera és de preveure que la Constitució es podrà anar adaptant sense dificultat a les noves situacions que es vagin produint al llarg del temps; una condició sine qua non per fer de la Constitució una eina pràctica i duradora.

Podeu descarregar el text complet de la proposta en aquesta adreça

http://constituim.cat/wp-content/uploads/2016/05/Constitui%CC%88m_marca.pdf